

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 28/15

Λουξεμβούργο, 4 Μαρτίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-534/13
Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare κ.λπ. κατά
Fipa Group Srl κ.λπ.

Η ιταλική νομοθεσία, βάσει της οποίας δεν επιβάλλεται υποχρέωση λήψεως προληπτικών μέτρων και μέτρων αποκαταστάσεως στους κυρίους γηπέδων που δεν ευθύνονται για τη ρύπανση που έχει διαπιστωθεί σε αυτά, είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης

Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να προβλέπουν απλώς ευθύνη των κυρίων αυτών ενέχουσα υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως, σε περίπτωση κατά την οποία οι αρχές λαμβάνουν τέτοια μέτρα

Κατά την οδηγία σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη¹, ο φορέας εκμεταλλεύσεως επιβαρύνεται, καταρχήν, με τις δαπάνες για τις δράσεις προλήψεως και αποκαταστάσεως που αναλαμβάνονται λόγω της επελεύσεως περιβαλλοντικής ζημίας στον συγκεκριμένο τόπο. Ωστόσο, ο φορέας εκμεταλλεύσεως δεν υποχρεούται να επωμισθεί τις δαπάνες αυτές σε περίπτωση κατά την οποία μπορεί να αποδείξει ότι η ζημία προκλήθηκε από τρίτο. Η οδηγία, πάντως, παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίζουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες στον τομέα αυτό.

Μεταξύ του 2006 και του 2011, οι εταιρίες Tws Automation, Ivan και Fipa Group απέκτησαν την κυριότητα διαφόρων γηπέδων ευρισκομένων στον νομό Massa Carrara, στην Τοσκάνη. Στα γήπεδα της εκτάσεως αυτής είχε διαπιστωθεί σοβαρή μόλυνση από χημικές ουσίες οφειλόμενη στις οικονομικές δραστηριότητες που ασκούσαν οι προηγούμενοι κύριοι, δηλαδή εταιρίες οι οποίες ανήκαν στον βιομηχανικό όμιλο Montedison και οι οποίες παρήγαν εκεί εντομοκτόνα και ζιζανιοκτόνα. Μολονότι οι νέοι κύριοι δεν ήταν οι αυτοουργοί της διαπιστωθείσας ρυπάνσεως, οι ιταλικές αρχές τους υποχρέωσαν να κατασκευάσουν υδραυλικό φράγμα λήψεως με σκοπό την προστασία του υδροφόρου ορίζοντα.

Το Consiglio di Stato (ιταλικό Συμβούλιο της Επικρατείας), επιληφθέν κατόπιν εφέσεων των υποθέσεων των προσφυγών που είχαν ασκηθεί κατά των διοικητικών αποφάσεων, διαπίστωσε ότι, βάσει της ιταλικής νομοθεσίας, δεν επιτρέπεται να απαιτηθεί από τον κύριο που δεν ευθύνεται για τη ρύπανση να εφαρμόσει προληπτικά μέτρα και μέτρα αποκαταστάσεως, η δε ευθύνη του κυρίου αυτού ενέχει απλώς υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως η οποία περιορίζεται στην αξία του ακινήτου του. Το Consiglio di Stato ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν οι εθνικοί κανόνες αυτοί είναι συμβατοί με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», την οποία θέτει σε εφαρμογή η οδηγία.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο δίνει την απάντηση ότι **η ιταλική ρύθμιση είναι σύμφωνη με όσα επιτάσσει η οδηγία.**

Προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει την πάγια νομολογία κατά την οποία η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», όπως διατυπώνεται με το άρθρο 191, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, αφορά τη δράση της Ένωσης, οπότε δεν χωρεί επίκληση της διατάξεως αυτής από ιδιώτες ή από διοικητικές αρχές.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο προβαίνει σε ανάλυση των προϋποθέσεων της περιβαλλοντικής ευθύνης, όπως αυτές προβλέπονται στην οδηγία, εξετάζοντας όλως ιδιαιτέρως την έννοια του

¹ Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143, σ. 56).

«φορέα εκμεταλλεύσεως» και την ανάγκη να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της δραστηριότητας του φορέα εκμεταλλεύσεως και της περιβαλλοντικής ζημίας. Το Δικαστήριο διευκρινίζει συναφώς ότι άλλα πρόσωπα, εκτός των φορέων εκμεταλλεύσεως, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και ότι, επίσης, οσάκις ουδόλως δύναται να αποδειχθεί αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της περιβαλλοντικής ζημίας και της δραστηριότητας του φορέα εκμεταλλεύσεως, η περίπτωση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, αλλά σε εκείνο του εθνικού δικαίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582